

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

З дисципліни
«Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах»
(для бакалаврів)

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
управління безпекою,
правоохоронної та
антикорупційної діяльності
Протокол №3 від 12.10.2018
Завідувач кафедри
_____ Заросило В.О

Підготовлено Професором кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Заросилом В.О.

Затверджено на засіданні кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності (Протокол №3 від 12.10.18)

Схвалено Вченою радою ННіП ім. Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом (Протокол № 6 від 10. 10. 18 р.)

Заросило В.О. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «**Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах**» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2018 .

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни та список літератури.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Тематичний план з дисципліни « Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах ».....	4
Зміст дисципліни « Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах ».....	5
Список літератури.....	12

Пояснювальна записка
навчальної дисципліни «Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах»

«Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах» – дисципліна, яка спрямована на розвиток знань у системі запобігання і протидії корупції.

Мета та завдання навчальної дисципліни *Мета:* формування у слухачів теоретичних і практичних знань щодо феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства.

Завдання: надати систематизовані знання щодо сутності корупції, чинників та передумов її виникнення і поширення, теорії і практики запобігання та протидії корупції, ознайомити з кращим вітчизняним і зарубіжним досвідом у відповідній галузі; сформувати уміння аналізувати стан корупції в Україні, її особливості та тенденції, форми прояву і на основі наукових підходів визначати шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики, удосконалення нормативно - правових і організаційних засад запобігання та протидії корупції, забезпечення дієвої державно-громадської співпраці для зменшення корупційних проявів; створити основу для формування антикорупційної культури вітчизняних державних службовців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- поняття та сутність корупції, її вплив на суспільний розвиток;
- чинники, що обумовлюють корупцію;
- нормативно-правову базу запобігання та протидії корупції;
- кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння;
- основи антикорупційної стратегії;
- організаційні засади протидії корупції;
- можливості залучення громадськості до антикорупційної діяльності.

вміти:

- кваліфіковано застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію;
- аналізувати основні причини виникнення корупції як суспільного явища;
- визначати основні труднощі та складнощі, які виникають під час здійснення аналізу корупції в тих чи інших сферах суспільно-економічного життя в Україні;
- досліджувати процеси формування корупції в світовій та вітчизняній практиці;
- аналізувати стан та перспективи запобігання та протидії корупції в Україні;
- здійснювати кваліфікацію корупційних діянь;
- розробляти комплекс антикорупційних заходів.

Тематичний план дисципліни «Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах»

№	Назва змістового модулю і теми
Змістовий модуль 1 Напрями антикорупційної стратегії та їх втілення в життя	
	Тема № 1 Історія, виникнення та сутність поняття корупції
	Тема № 2. Антикорупційна стратегія та антикорупційна політика в Україні
	Тема № 3. Засади державної антикорупційної політики та їх формування
	Тема № 4. Мета та пріоритетні завдання державної антикорупційної політики
	Тема № 5 Антикорупційна стратегія
	Тема № 6 Державний та громадський контроль за реалізацією антикорупційної стратегії

Змістовий модуль 2 Особливості корупційних правопорушень у різних галузях управлінської діяльності	
	Тема № 7 Публічна влада в Україні: проблеми протидії корупції
	Тема № 8 Правила поведінки державних службовців.
	Тема № 9 Організація взаємодії державних органів та органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами у сфері запобігання та протидії корупції
	Тема № 10 Боротьба з корупцією, як невід'ємна складова реформування державного управління та державної служби України.
	Тема № 11 Роль громадськості у заходах щодо запобігання та протидії корупції
	Разом годин 90

ЗМІСТ

дисципліни «Правові основи організації запобігання і протидії корупції в державних органах»

Змістовий модуль 1. Напрями антикорупційної стратегії та їх втілення в життя

Тема № 1 Історія, виникнення та сутність поняття корупції

Корупція як правове та соціальне явище. Поняття категорії «корупція». Об'єктивні причини поширеності корупції в суспільстві. Корупція в різних суспільних формаціях та протидія її розвитку. Суб'єктивні причини поширеності корупції в суспільстві. Історичний розвиток корупційних правопорушень. Основні форми корупції. Основні суб'єкти корупційних правопорушень. Корупційні злочини та їх визначення в законодавстві. Міжнародні документи у сфері запобігання і протидії корупції. Приклади держав, які ефективно діють у сфері запобігання і протидії корупції

Питання для самоконтролю

1. Поняття категорії «корупція».
2. Об'єктивні причини поширеності корупції в суспільстві.
3. Корупція в різних суспільних формаціях та протидія її розвитку.
4. Суб'єктивні причини поширеності корупції в суспільстві.
5. Історичний розвиток корупційних правопорушень.
6. Основні форми корупції.
7. Основні суб'єкти корупційних правопорушень.
8. Корупційні злочини та їх визначення в законодавстві.
9. Міжнародні документи у сфері запобігання і протидії корупції.
10. Приклади держав, які ефективно діють у сфері запобігання і протидії корупції

Теми для рефератів

1. Суб'єктивні причини поширеності корупції в суспільстві.
2. Історичний розвиток корупційних правопорушень.
3. Основні форми корупції.
4. Основні суб'єкти корупційних правопорушень

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 2. Антикорупційна стратегія та антикорупційна політика в Україні

Необхідність формування антикорупційної стратегії. Впорядкування антикорупційної діяльності. Напрями антикорупційної політики та їх зміни. Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики. Правові засади формування нової державної антикорупційної

політики. Новели державної антикорупційної політики України. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики. Антикорупційна стратегія як основа антикорупційної політики. Основні напрями антикорупційної стратегії. Виконання антикорупційної стратегії та контроль за органами, які забезпечують її виконання

Питання для самоконтролю

1. Необхідність формування антикорупційної стратегії.
2. Впорядкування антикорупційної діяльності.
3. Напрями антикорупційної політики та їх зміни.
4. Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики.
5. Правові засади формування нової державної антикорупційної політики.
6. Новели державної антикорупційної політики України.
7. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики.
8. Антикорупційна стратегія як основа антикорупційної політики.
9. Основні напрями антикорупційної стратегії.
10. Виконання антикорупційної стратегії та контроль за органами, які забезпечують її виконання

Теми для рефератів

1. Необхідність формування антикорупційної стратегії.
2. Впорядкування антикорупційної діяльності

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 3. Засади державної антикорупційної політики та їх формування

Загальні положення державної антикорупційної політики. Початок формування державної антикорупційної політики. Зв'язок антикорупційної політики та розвитку держави в цілому Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики. Запобігання корупції як основний напрям державної антикорупційної політики. Покарання за корупцію в державних органах як реалізація державної антикорупційної політики. Формування негативного ставлення до корупції, як напрям державної антикорупційної політики. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії. Зв'язок державної антикорупційної політики та антикорупційної стратегії.

Питання для самоконтролю

1. Загальні положення державної антикорупційної політики.
2. Початок формування державної антикорупційної політики.
3. Зв'язок антикорупційної політики та розвитку держави в цілому
4. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики.
5. Запобігання корупції як основний напрям державної антикорупційної політики.
6. Покарання за корупцію в державних органах як реалізація державної антикорупційної політики.
7. Формування негативного ставлення до корупції, як напрям державної антикорупційної політики.
8. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії.
9. Зв'язок державної антикорупційної політики та антикорупційної стратегії.

Теми для рефератів

1. Початок формування державної антикорупційної політики.
2. Зв'язок антикорупційної політики та розвитку держави в цілому
3. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 4. Мета та пріоритетні завдання державної антикорупційної політики

Поняття стратегії і тактики в антикорупційній діяльності. Стратегічна мета антикорупційної політики. Протидія корупції на всіх рівнях шляхом підвищення прозорості діяльності державних органів, додержання прав і свобод людини і громадянина, створення умов для розвитку економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення, зниження рівня корупції в Україні. Усунення причин і умов, що її обумовлюють, відкритості та гласності при прийнятті рішень та оприлюдненні їх в засобах масової інформації, проведення громадського опитування та обговорення перед їх прийняттям. Пріоритетні завдання антикорупційної діяльності. Усунення конфлікту інтересів як один з головних напрямів антикорупційної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Поняття стратегії і тактики в антикорупційній діяльності.
2. Стратегічна мета антикорупційної політики.
3. Протидія корупції на всіх рівнях шляхом підвищення прозорості діяльності державних органів, додержання прав і свобод людини і громадянина.
4. Створення умов для розвитку економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення, зниження рівня корупції в Україні.
5. Усунення причин і умов, що її обумовлюють, відкритості та гласності при прийнятті рішень та оприлюдненні їх в засобах масової інформації, проведення громадського опитування та обговорення перед їх прийняттям.
6. Пріоритетні завдання антикорупційної діяльності.
7. Усунення конфлікту інтересів як один з головних напрямів антикорупційної діяльності

Теми для рефератів

1. Основні напрями антикорупційної діяльності
2. Головна мета антикорупційної діяльності

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 5. Антикорупційна стратегія та механізм її реалізації

Визначення механізму антикорупційної стратегії Складові частини механізму антикорупційної стратегії. Структура механізму реалізації антикорупційної стратегії.

Напрями реалізації антикорупційної стратегії. Аналіз законодавства з метою виявлення системних вад, які полегшують чи сприяють вчиненню корупційних правопорушень. Підготовка пропозицій з вдосконалення законодавства про запобігання та протидію корупції. Здійснення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів. Збирання та аналіз інформації про реалізацію заходів щодо запобігання і протидії корупції і оцінки їх ефективності, виявлення чинників, що сприяють корупційним проявам, підготовки пропозицій щодо їх усунення. Посилення ролі громадянського суспільства у запобіганні корупції. Забезпечення співпраці України з Групою держав Ради Європи проти корупції (ГРЕКО). Створення єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення. Запровадження служб внутрішнього контролю державних органів влади. Запровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису в органах влади та судах. Запровадження соціальної реклами з питань протидії корупції. Запровадження обов'язкової навчальної програми з питань протидії та запобіганню корупції для працівників публічної служби.

Питання для самоконтролю

1. Визначення механізму антикорупційної стратегії
2. Складові частини механізму антикорупційної стратегії.
3. Структура механізму реалізації антикорупційної стратегії.

4. Напрями реалізації антикорупційної стратегії.
5. Аналіз законодавства з метою виявлення системних вад, які полегшують чи сприяють вчиненню корупційних правопорушень.
6. Підготовка пропозицій з вдосконалення законодавства про запобігання та протидію корупції.
7. Здійснення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.
8. Збирання та аналіз інформації про реалізацію заходів щодо запобігання і протидії корупції і оцінки їх ефективності, виявлення чинників, що сприяють корупційним проявам, підготовки пропозицій щодо їх усунення.
9. Посилення ролі громадянського суспільства у запобіганні корупції.
10. Забезпечення співпраці України з Групою держав Ради Європи проти корупції (ГРЕКО).
11. Створення єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб, притягнутих до відповідальності за корупційні правопорушення.
12. Запровадження служб внутрішнього контролю державних органів влади.
13. Запровадження системи електронного документообігу та електронного цифрового підпису в органах влади та судах.
14. Запровадження соціальної реклами з питань протидії корупції.
15. Запровадження обов'язкової навчальної програми з питань протидії та запобіганню корупції для працівників публічної служби.

Теми для рефератів

1. Визначення механізму антикорупційної стратегії
2. Складові частини механізму антикорупційної стратегії.
3. Структура механізму реалізації антикорупційної стратегії.
4. Напрями реалізації антикорупційної стратегії.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 6. Державний та громадський контроль за реалізацією антикорупційної стратегії

Визначення форми контролю за виконанням антикорупційної стратегії Державний контроль за реалізацією стратегії. Контроль Президента України. Контроль Верховної Ради України. Контроль центральних органів виконавчої влади України. Контроль спеціально уповноважених суб'єктів. Виконання передбачених чинними законодавством завдань щодо реалізації стратегії Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування та їх контроль за виконанням антикорупційної стратегії Виконання завдань щодо протидії та запобіганню корупції органами місцевого самоврядування. Громадський контроль за реалізацією антикорупційної стратегії.

Питання для самоконтролю

1. Визначення форми контролю за виконанням антикорупційної стратегії
2. Державний контроль за реалізацією стратегії.
3. Контроль Президента України.
4. Контроль Верховної Ради України.
5. Контроль центральних органів виконавчої влади України.
6. Контроль спеціально уповноважених суб'єктів.
7. Виконання передбачених чинними законодавством завдань щодо реалізації стратегії
8. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування та їх контроль за виконанням антикорупційної стратегії
9. Виконання завдань щодо протидії та запобіганню корупції органами місцевого самоврядування.
10. Громадський контроль за реалізацією антикорупційної стратегії.

Теми для рефератів

1. Визначення форми контролю за виконанням антикорупційної стратегії

Змістовий модуль 2. Особливості корупційних правопорушень у різних галузях управлінської діяльності та державних органах

Тема 7. Публічна влада в Україні: проблеми протидії корупції

Система публічної влади. Корупція в системі публічної влади. Поняття публічної влади в Україні. Корупційні ризики в сфері публічної влади. Інституційні та функціональні конфлікти інтересів у системі публічної адміністрації. Органи публічної влади в Україні як суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції. Інститут публічної служби в Україні та проблеми протидії корупції. Відмінність інституту публічної служби в Україні від подібних інститутів в зарубіжних країнах. Система запобігання і протидії корупції в органах публічної влади.

Питання для самоконтролю

1. Система публічної влади.
2. Корупція в системі публічної влади
3. Поняття публічної влади в Україні
4. Корупційні ризики в сфері публічної влади.
5. Інституційні та функціональні конфлікти інтересів у системі публічної адміністрації.
6. Органи публічної влади в Україні як суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції.
7. Інститут публічної служби в Україні та проблеми протидії корупції.
8. Відмінність інституту публічної служби в Україні від подібних інститутів в зарубіжних країнах.
9. Система запобігання і протидії корупції в органах публічної влади

Теми для рефератів

1. Система публічної влади.
2. Корупція в системі публічної влади
3. Поняття публічної влади в Україні
4. Корупційні ризики в сфері публічної влади

Тема 8. Правила поведінки державних службовців з метою запобігання і протидії корупції

Вимоги до поведінки службових осіб. Призначення державних службовців. Атестація державних службовців. Додержання вимог закону та етичних норм поведінки. Пріоритет інтересів. Політична нейтральність. Неупередженість. Компетентність і ефективність. Нерозголошення інформації. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень. Конфлікт інтересів та його усунення. Види конфлікту інтересів. Фінансовий контроль.

Питання для самоконтролю

1. Вимоги до поведінки службових осіб.
2. Призначення державних службовців.
3. Атестація державних службовців.
4. Додержання вимог закону та етичних норм поведінки.
5. Пріоритет інтересів.
6. Політична нейтральність.
7. Неупередженість.

8. Компетентність і ефективність.
9. Нерозголошення інформації.
10. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень.
11. Конфлікт інтересів та його усунення.
12. Види конфлікту інтересів.
13. Фінансовий контроль.
14. Декларації державних службовців
15. Перевірка декларацій

Теми для рефератів

1. Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень.
2. Конфлікт інтересів та його усунення.
3. Види конфлікту інтересів.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 9. Організація взаємодії державних органів та органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами у сфері запобігання та протидії корупції

Система взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами. Поняття та особливості взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції. Принципи взаємодії державних органів у цій сфері. Види та форми взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції. Етичні кодекси державних службовців. Інститут запобігання і протидії корупції в державних органів та його функції. Прозорість у діяльності органів публічної влади, як основний напрям запобігання і протидії корупції. Громадськість та взаємодія з правоохоронними органами. Нові антикорупційні органи

Питання для самоконтролю

1. Система взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами
2. Поняття та особливості взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції.
3. Принципи взаємодії державних органів у цій сфері.
4. Види та форми взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції.
5. Етичні кодекси державних службовців.
6. Інститут запобігання і протидії корупції в державних органів та його функції.
7. Прозорість у діяльності органів публічної влади, як основний напрям запобігання і протидії корупції.
8. Громадськість та взаємодія з правоохоронними органами.
9. Нові антикорупційні органи

Теми для рефератів

1. Принципи взаємодії державних органів у цій сфері.
2. Види та форми взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції.
3. Етичні кодекси державних службовців.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Тема 10. Боротьба з корупцією, як невід'ємна складова реформування державного управління та державної служби України.

Антикорупційні положення законодавства про державну службу. Основні нормативно-правові акти національного антикорупційного законодавства. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів у державних органах. Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті. Обмеження доступу до інформації. . Перегляд обсягу службових повноважень. . Здійснення повноважень під зовнішнім контролем. Переведення, звільнення особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів. Особливості врегулювання конфлікту інтересів, що виник у діяльності окремих категорій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав

Питання для самоконтролю

1. Антикорупційні положення законодавства про державну службу.
2. Основні нормативно-правові акти національного антикорупційного законодавства. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.
3. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків.
4. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
5. Обмеження спільної роботи близьких осіб.
6. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
7. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів у державних органах.
8. Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті.
9. Обмеження доступу до інформації. .
10. Перегляд обсягу службових повноважень. .
11. Здійснення повноважень під зовнішнім контролем.
12. Переведення, звільнення особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів.

Теми для рефератів

1. Обмеження щодо одержання подарунків.
2. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
3. Обмеження спільної роботи близьких осіб.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Лекція 11. Роль громадськості у заходах щодо запобігання та протидії корупції

Формування громадянського суспільства Правові засади формування громадянського суспільства. Правова основа участі громадськості по запобіганню та протидії корупційних проявів. Інформування громадськості про заходи щодо запобігання та протидії корупції. Громадськість як суб'єкт запобігання та протидії корупції. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції. Основні заходи громадськості щодо запобігання та протидії корупції. Громадськість і засоби масової інформації. Висвітлення діяльності громадських активістів у засобах масової інформації

Питання для самоконтролю

1. Формування громадянського суспільства
2. Правові засади формування громадянського суспільства.
3. Правова основа участі громадськості по запобіганню та протидії корупційних проявів.
4. Інформування громадськості про заходи щодо запобігання та протидії корупції.
5. Громадськість як суб'єкт запобігання та протидії корупції.
6. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції.
7. Основні заходи громадськості щодо запобігання та протидії корупції.
8. Громадськість і засоби масової інформації.
9. Висвітлення діяльності громадських активістів у засобах масової інформації

Теми для рефератів

1. Правові засади формування громадянського суспільства.
2. Правова основа участі громадськості по запобіганню та протидії корупційних проявів.
3. Інформування громадськості про заходи щодо запобіганню та протидії корупції.

[Література 1,2,3,4,5,6,7 15,16,17,18 19,20]

Список літератури

Основна

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 - 2017 роки».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 року №65 «Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців».
4. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року №3341-ХІІ.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» від 18 квітня 2013 року №221-VII (зміни до ст.ст. 354, 368, 369, 370 КК України).
6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» 7 квітня 2018 року №3207-VI .
7. Наказ Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 року №1380/5 «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів».
8. Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року №393/96-ВР.
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2018 року №2939-VI.
10. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 - 2017 роки» від 14 жовтня 2014 року №1699-VII.
11. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року №1700-VII.
12. Закон України « Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року №1698-VII.
13. Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII «Про Національне антикорупційне бюро України»
14. Закон України від 14.10.2014 № 1701-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів»
15. Закон України від 13.05.2014 № 1261-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України»
16. Закон України від 18.04.2013 № 221-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією»
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265 "Державна програма щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки"
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 301 "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про запобігання корупції"
19. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції"
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 171 "Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з

- підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України"
21. Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.2015 № 333 "Про затвердження Порядку здійснення перевірки достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру"
  22. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 252-р "Про тимчасове покладення виконання обов'язків Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики на Сігріянську В.О."
  23. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 563 "Деякі питання реалізації Закону України "Про очищення влади"
  24. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 01.01.2010 № 251-V
  25. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 01.01.2006 N 2476-IV
  26. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 01.03.2010 N 252-V
  27. Модельний кодекс поведінки державних службовців країн Ради Європи (схвалено Рекомендацією Кабінету Міністрів Ради Європи Європейським країнам "Про кодекси поведінки для державних службовців.", травень 2000 р., № R (2000)10)
  28. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 № 950 "Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування"
  29. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2018 № 1195 "Про затвердження Порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям"
  30. Наказ Мін'юсту від 11.01.2012 № 39/5 "Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення"
  31. Наказ Мін'юсту від 23.03.2012 № 448/5 "Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки наявності в осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, корпоративних прав"
  32. Наказ МОЗ України від 02.03.2012 № 147 "Про затвердження порядку проведення медичних оглядів та спеціальної перевірки осіб, які претендують на посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування"
  33. Роз'яснення Мін'юсту Корупційні ризики в діяльності державних службовців від 12.04.2018
  34. Звіт ОЕСР другого раунду моніторингу України (Стамбульський план дій, по боротьбі з корупцією)

Додаткова

35. Баришніков В.М. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування : навчально- методична розробка. - К. : ІПК ДСЗУ, 2018. - 100 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://profdiv.org/files/perednova/rozrobka.pdf>
36. Баришніков В.М. Запобігання та протидія корупції у підрозділах державної служби зайнятості : навч.-метод. посіб. /В.Н. Баришніков. К. :ІПК ДСЗУ, 2010. - 124 с.
37. Баришніков В.М. Тестовий контроль рівня знань керівних працівників та спеціалістів державної служби зайнятості навч.-метод. посіб. / В.М. Баришніков. - К. : ІПК ДСЗУ 2010. - 48 с.
38. Баришніков В.М., Маршавін Ю.М., Туленков М.В., Храмов В.О. Державне управління та державна служба: Навч. посіб. За заг. ред. М.В. Туленкова, В.О.Храмова. - К.: ІПК ДСЗУ, 2003.
39. Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування: практ. посіб. / О. Банчук / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. - К.: ТОВ «СОФІЯ - А», 2012. - 88 с.
40. Беген Є. І. Виявлення закономірностей вчинення корупційних діянь в економіці України на підставі методів "data mining" / Є. І. Беген, І. П. Твердохліб //Актуал. пробл. економіки . - 2018. - № 2. - С. 192-200.
41. Болдуєва О.В. Заходи протидії корупції в аудиті фінансової звітності суб'єктів фондового ринку України / О.В. Болдуєва // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2018. - Вип. 5. - С. 15-20.
42. Боротьба з корупцією: елементи системи державної непідкупності [Текст] / Джемі Поуп ; [пер. з англ. Ю. Ведмідь] ; Всеукр. молодіж. орг. "Молодь проти корупції". - Рівне : Планета-друк, 2018. -

488 с.

43. Бубало, О. Про деякі нововведення в антикорупційному законодавстві України / О.Бубало // Вісник ДСУ. - 2018. - № 3. - С. 85 - 88.
44. Гвоздецький В.Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні [Текст] : монографія / В. Д. Гвоздецький ; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. - К. : Леся, 2018. - 591 с.
45. Гринчак О. О. Проблеми подолання корупції в Україні / О. О. Гринчак // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. . - 2018. - Вип. 4. - С. 18-23.
46. Демський, Е. Про деякі питання процедурного забезпечення заходів запобігання й протидії корупції / Е.Демський // Віче.-2012. - № 4. - С.11 - 13. 22
47. Дзвінчук, Д. Вивчення «ДНК» корупції - один із напрямів ефективної антикорупційної політики держави / Дзвінчук Д., Баран М. // Вісник ДСУ. - 2012. - № 3. - С. 32 - 37.
48. Длугопольський О. В. Сучасні погляди на корупцію та мінімізацію її негативного впливу на економіку України / О. В. Длугопольський, Ю. П. Івашук // Економіка України . - 2012. - № 9. - С. 13-23.
49. Длугопольський О. В. Корупція і соціальні реформи: аспекти взаємовпливу / О. В. Длугопольський, А. Ю. Жуковська // Актуал. пробл. економіки . - 2010. - № 8. - С. 229-240.
50. Дмитрик Ю. І. Протидія корупційній злочинності в Україні: навч. посіб. / Ю. І. Дмитрик, Д. І. Йосифович, І. В. Красницький, С. І. Мельник, Є. В. Пряхін, С. В. Якімова; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2010. - 307 с.
51. Заброда Д.Г. Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституціоналізація [Текст] : монографія / Д. Г. Заброда ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Сімф. : Кримнавчпеддержвидав, 2013. - 367 с.
52. Запобігання та протидія проявам корупції (для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування I-VII категорії посад) [Текст] : [посіб.] / Братель С. Г., Василевич В. В., Золотарьова Н. І. та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. - 376 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/nniu_site/files/1/korrup_2012.doc.
53. Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" [Текст] : наук.-практ. комент. / [Бандурка О. М. та ін.] ; за заг. ред. акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; наук. ред. д-ра юрид. наук, ст. наук. сп. В. В. Ковальської, д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. - Х. : НікаНова, 2012. - 224 с.
54. Законодавче та нормативно-правове забезпечення запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування [Текст] : зб. навч.-метод. матеріалів : [у 2 т.] / за заг. ред. В. А. Гошовської ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів. - К. : НАДУ, 2018. - (Бібліотека державного службовця). Т. 2 : Професійна програма та програми тематичних короткострокових семінарів з питань запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування / [уклад.: В. А. Гошовська та ін.]. - 2018. - 359 с.
55. Запобігання корупції в органах місцевого самоврядування [Текст] : [посібник] / [С. І. Чернов та ін.] ; Укр. асоц. район. та обл. рад [та ін.]. - Х. : Фактор, 2018. - 78 с.
56. Збірник законодавчих актів з питань протидії корупції [Текст] / [упоряд.: В. В. Белєвцева та ін.]. - Х. : Право, 2012. - 307 с. 23 23. Ільєнок Т. В. Особливості провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення / Т. В. Ільєнок // Держава та регіони. Сер. Право . - 2012. - Вип.С. 35-39.
57. Клименко, Ніна. Щодо сутності корупції та антикорупційних судових експертиз / Ніна Клименко // Віче.-2012. - № 6. - С. 15 - 17.
58. Клименко, Наталія. Окремі аспекти відповідальності за порушення бюджетного законодавства в Україні / Наталія Клименко // Вісник НАДУ. - 2012.- №1. - С. 139 - 146.
59. Клімова С.М., Ковальова Т.В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: Навч. посіб./ С.М. Клімова, Т.В. Ковальова. - Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. - 200 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://vodolaga.org/2012/Korupcia/posibnyk_part_1.pdf.
60. Козіна, В. Невизначеність статусу посадових осіб місцевого самоврядування як передумова вчинення правопорушень у сфері службової діяльності / В. Козіна // Вісник ДСУ. - 2018. - № 3. - С. 25- 26.
61. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження [Текст] : монографія / [авт. кол.: І. О. Ревак

- та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2018. - 219 с.
62. Корупція і тіньова економіка: політекономічний аспект [Текст] : монографія / кер. авт. кол. і наук. ред., д-р екон. наук М. В. Фомін ;
  63. Кравченко, Сергій. Напрями формування антикорупційної культури українського суспільства / Сергій Кравченко, Ірина Пантелейчук // Вісник НАДУ. - 2012.- №2. - С. 5 - 13.
  64. Кравченко Т. А. Особливості формування комплексного механізму протидії корупції в органах місцевого самоврядування в Україні / Т. А.
    65. Кравченко // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. - 2012. - Вип. 2. - С. 164-168.
  66. Ляхович, У. Соціально-правова характеристика корупції / У. Ляхович // Вісник ДСУ. - 2018. - № 4. - С. 38 - 42.
  67. Лациба М. Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади: крок за кроком / М. Лациба. - К. : Україна, 2010. - 96 с.
  68. Максимович Р.Л. Коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" [Текст] / Р. Л. Максимович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2012. - 279 с.
  69. Мельник О.М. Науково-практичний коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" [Текст] : станом на 1 січня 2012 р. / [Мельник О. М., Руснак Ю. І., Шамрай О. В.] ; за ред. д-ра наук з держ. упр., засл. діяча науки і техніки України, проф. Шамрая Василя Олександровича. - К. : Професіонал, 2012. - 461 с.
  70. Міжнародно-правові акти у сфері протидії корупції [Текст] : [зб.док. : пер. з інозем. мов] / Верховна Рада України, Ін-т законодавства, Нац. акад. наук України, Секція сусп. і гуманіт. наук ; заг. ред. Голови Верховної Ради України, акад. НАН України В. М. Литвина ; [упоряд.: 24 В. О. Зайчук та ін. ; пер. О. В. Київець та ін.]. - К. : Парламентське вид-во, 2012. - 623 с.
  71. Михальський Ю.А. Разработка проблем противодействия коррупции [Текст] / Всеукр. профсоюз правоведов ; [авт.-сост.] Михальський Ю. А. ; общ. ред. Дубровский М. Л. - К. : В. Ф. Коваленко, 2013. - 131 с.
  72. Михненко, Анатолій. Антикорупційна політика держави як передумова суспільного розвитку / Анатолій Михненко // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. - 2018. - випуск 3. - С. 179 - 182.
  73. Михненко А. М. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб. / А. М. Михненко, Р. П. Марчук, А. М. Мудров, В. Ф. Мартиненко, С. О. Кравченко, В. В. Коишнець, Е. М. Макаренко, Т. П. Попченко, М. П. Месюк; ред.: А. М. Михненко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2010. - 359 с.
  74. Невмержицький, Євген. Політико - правовий аналіз механізмів протидії зловживанням у державному апараті / Євген Невмержицький // Віче. - 2012.- С. 12 - 15.
  75. Невмержицький С.В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : моногр. / Є.В. Невмержицький ; Акад. прокуратури України. - К. : КНТ, 2008. - 368 с.
  76. Нуруллаєв І. С. Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією: монографія / І. С.О. Нуруллаєв; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. - К. : Прав. єдність, 2009. - 158 с. - (Б-ка каф. міжнар. права і держ. права зарубіж. країн Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого під ред. проф. М.В. Буроменського).
  77. Перен, М. Запобігання корупції в системі політико-владних відносин сучасного українського суспільства / М. Перен, В. Ребкало // Вісник НАДУ. - 2018. - № 4. - С. 191 - 200.
  78. Позняк, Наталія. Щоб подарунок не став криміналом / Наталія Позняк // Фінансовий контроль. - 2012. - № 5.- С. 14 - 15.
  79. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С.М. Серьогін, О.Л. Молошна, В.В.Баштанник, О.А. Тертишна, Н.А. Липовська, І.І. Хожило, О.В.Антонова, В.В. Лола, І.В. Письменний, О.С. Петренко, С.С. Серьогін. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2009. - 136 с.
  80. Правові засади державної служби та протидії корупції в Україні [Текст] : зб. законодав. та ін. нормат.-прав. актів (станом на 01.05 2012) / Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка ; [упоряд.: А. С. Кравцов, В. І. Маценко] ; за заг. ред., д-ра юрид. наук, доц. В. М. Комарницького. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. - 775 с.
  81. Практичний poradnik для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупційних діянь відповідно до Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції" [Текст] : [метод. рек.] / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України,

- Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Голов. упр. держ. служби України ; [уклад.: С. М. Серьогін та ін.]. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. - 213 с.
82. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]. - Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : закони України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 берез. 2012 р. : (офіц. текст). - К. : Паливода А. В. [вид.], 2012. - 79 с.
83. Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів [Текст] : навч. посіб. / Голов. упр. держ. служби України, Порог. прогр. корпорації "Виклики тисячоліття" (МСС) щодо зниження рівня корупції в Україні. - К. : [Шк. вищ. корпусу держ. служби], 2010. - 67 с.
84. Ревак І. О. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження: монографія / І. О. Ревак, В. І. Франчук, Ю. А. Комісарчук, В. Ю. Прокопенко, З. Б. Живко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2018. - 219 с.
85. Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія / Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол; Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвідом. наук.- дослід. центр пробл. боротьби з організованою злочинністю. - К. : ТОВ "Поліграф-Сервіс", 2010. - 627 с.
86. Савчук О. П. Корупція: багатоаспектність явища: навч. посіб. / О. П. Савчук, В. Л. Бабич, В. А. Бабич; Держ. податк. адмін. України. - Ірпінь, 2009. - 65 с.
87. Світлий Дарій. Про найвищий ступінь корупції і так званий тероризм [Текст] / Дарій Світлий. - Дрогобич : Коло, 2012. - 87 с.
88. Скіць, С. Роль Президента України у здійсненні антикорупційної діяльності / С.Скіць // Вісник ДСУ. - 2012. - № 1. - С. 27 - 30.